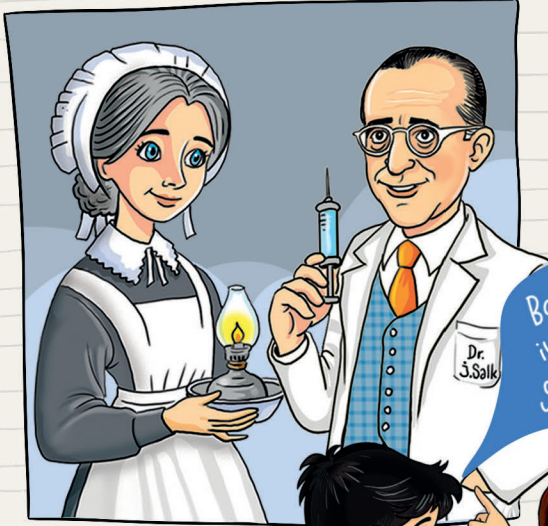

25 MUHTEŞEM İYİLİK

Bana iyiliğin ve
iyilerin resmini
gösterebilir misin?

İŞTE!

Metin Özdamarlar

İYİLİĞE GİRİŞ

İyiliğin tarihi insanlığın tarihi kadar eskidir. İyi insanlar tarih boyunca harekete geçmişler; servetlerini ve zamanlarını iyilik için harcamışlardır. Dertlere derman olmuş; yardımlaşma, dayanışma, paylaşma değerlerini yaşatmış, mazluma el uzatmışlardır. İyiliğin kalıcı olması ve kendilerinden sonra da devam etmesi için altyapı hazırlamışlardır. İyiliği yaşam biçimine dönüştürmüşlerdir. Aradan yüzyıllar geçse de iyilikleri yaşamaya, isimleri anılmaya devam etmiştir.

İyilik çeşitlidir ve sadece insanı değil her canlıyı kapsar. Peki, hiç merak ettiniz mi; tarihte hangi iyilikler insanların kalplerini ısıtmış, hastalıklarını tedavi etmiş, karınlarını doyurmuş, susuzluklarını gidermiş, dünyanın daha iyi ve güzel bir yer hâline gelmesine katkı sağlamıştır? Belki de asıl sorulması gereken soru şu: Onları iyilik için harekete geçiren ne olmuştur? Biz de bu soruyu soracak ve kitabımızın sayfaları boyunca birbirinden “muhteşem” iyiliğin peşine düşüp iyiliğin nasıl planlı, sistemli, organize yapıldığını okuyacağız. Bu eserde;

→ Tarihte eşine rastlanmamış, kalbimizi sıcacık yapan bir kardeşlik uygulamasını okuyacağız.

→ Kuşlar için çok ince düşünülmüş bir iyilik örneği olan kuş saraylarını gezeceğiz.

→ İyiliğin “gizli” yapıldığı, “alan el”in “veren el”i bilmediği sadaka taşlarını öğreneceğiz.

→ “Beşikten mezara kadar” her vatandaşın bir vesileyle yararlandığı vakıfları her yönüyle öğreneceğiz.

→ Bugün beş yıldızlı otellerin verdiği hizmeti veren kervansaraylarda ücretsiz konaklayacağız.

→ Bir iftar sofrasına konuk olup “diş kirası” alacağız.

→ İmaretlerde ikram edilen birbirinden lezzetli yemeklerin tadına bakacağız.

→ Çağının çok üstünde sağlık hizmeti veren darüşşifalar da şifa bulacağız.

→ Zimem defterlerinde isimleri yazılı olan hiç tanımadığımız insanların borçlarını ödeyeceğiz.

Sadece bu kadar mı? Elbette değil... İyi, güzel, nazik, zarif, cömert insanlarla tanışacağız. Kimler mi?

→ İnsanların iyiliği için harekete geçen Hz. Osman,

→ Her günü iyilik yapmak için fırsat gören Hz. Ömer,

- En fazla vakıf kurma rekorunu elinde bulunduran Bezmiâlem Valide Sultan,
- Binlerce görme engellinin “gözü” olan Louis Braille,
- Yüzbinlerce çocuğun hayatını kurtaran, milyar dolarları elinin tersiyle iten Dr. Salk,
- Hayatını iyiliğe adanmış Florence Nightingale,
- Bilimi iyilik için kullanan ve kendini iyiliğe adayan Marie Curie,
- Teknolojiyi insanların hizmetine sunan Hara ile tanışacağız.

İyilikte Yarış

Türk-İslam dünyasında insanları iyilik için harekete geçiren ilahi emirler olmuştur. Onlar, Kur'an-ı Kerim'de yer alan “Allah sana nasıl iyilik ettiyse sen de öyle iyilik et.” (Kasas 28/77); “Eğer iyilik ederseniz, kendinize iyilik etmiş olursunuz; eğer kötülük ederseniz, yine kendinizdir.” (İsra 17/7); “Şüphe yok ki Allah iyilik edenleri sever.” (Bakara 2/195); “...Öyleyse hayırda yarışınız.” (Bakara 2/195); ayetlerinin gereğini fazlasıyla yapmıştır. Her günü iyilik yapmak için fırsat görmüş, iyilik biriktirmiş ve iyilik için yarışmıştır. Kazanan ise tüm insanlık olmuştur.

İyilikte Temel Motivasyon Kaynağı

İyilikte temel motivasyon kaynağı, Sevgili Peygamberimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem), şu hadisi olmuştur: "İnsanoğlu öldüğü zaman, bütün amellerinin (işlerin) sevabı da sona erer. Şu üç şey bundan müstesnadır (ayrıdır): Sadaka-i câriye, istifade edilen ilim, kendisine dua eden hayırlı evlat." Buradaki sadaka-i câriye sürekli sevap getiren iyilik anlamındadır. Dolayısıyla, sadaka-i câriye; cami, okul, hastane, çeşme, köprü, yol, aşevi gibi insanların faydasına sunulan eserleri kapsar. Bunları bizzat yaptıranlar, yaptırılması için öncü olanlar, destek verenler gerek yaşarken gerekse vefat ettikten sonra sevap kazanmaya devam ederler. Yani iyilik hiç kapanmayan bir kapıdır.

Vakıf Uygarlığı

İyilik bir filme, bir şarkıya sığdırılamadığı gibi bir kitaba da sığdırılamaz. Biz de bu eserimizde tarihte yapılmış 25 muhteşem iyiliği öğreneceğiz. Listede binler var ama biz aralarından 25 tanesini seçtik. Size rol model olacağına, ilham vereceğine ve örnek olacağına eminiz.

İyiliğin Kitabı

Bu kitap dünyayı daha iyi ve güzel yapmak için harekete geçenlerin hikâyesidir. Bu kitap, iyi olmanın, iyi kalmanın, iyiliği yaymanın hikâyesidir. Bu kitap komşusu açken kendileri tok yatmayanların hikâyesidir. Bu kitap başkaları üşürken kendileri ısınmayanların hikâyesidir. Bu kitap manevi kazancı hedefleyenlerin hikâyesidir. Bu kitap kendileri bu dünyadan ayrılrsa bile iyilikleri ile yaşamaya devam edenlerin hikâyesidir. Bu kitap zarif bir uygarlığın iyilikle dolu eşsiz hikâyesidir. Bu zarif uygarlığı ünlü düşünce insanımız Cemil Meriç çok güzel özetler:

BİZ APAYRI BİR
MEDENİYETİN ÇOCUKLARIYIZ;
BAMBAŞKA ÖLÇÜLERİ OLAN,
ÇOK DAHA ESKİ, ÇOK DAHA
ASİL, ÇOK DAHA İNSANCA
BİR MEDENİYETİN.

O zaman ne duruyoruz. Hedefimiz iyilik. Yolumuz iyilik.
İyiliğe yolculuk başlasın.

TAŞA KAZINAN İYİLİK

Türkçenin bilinen ilk yazılı örneklerinin hangisi olduğunu biliyor musunuz? Hafızanızı biraz yoklayın bakalım? Harikası-
nız. Göktürk Kitabeleri ya da diğer adıyla Orhun Yazıtları...
Yazıtlardan ilki Göktürk Devleti'nin veziri Tonyukuk adına
720 yılında kendisi tarafından diktirilmiş olup bu kitabedeki
ifadeler Tonyukuk'a aittir. Kitabelerden ikincisi Kültigin adı-
na 732 yılında Bilge Kağan tarafından diktirilmiştir. Üçüncü
kitabe 735 yılında Bilge Kağan adına dikilmiştir. İkinci ve
üçüncü kitabelerde konuşan Bilge Kağan'dır. Kitabeler bu-
günkü Moğolistan'da Orhun Irmağı vadisindedir. Danimar-
kalı dilbilimci Wilhelm Thomsen tarafından çözülmüş ve tüm
dünyaya tanıtılmıştır. Kitabelerde Türklerin sosyal yaşantısı
ve devlet yönetimiyle ilgili önemli bilgiler yer alır. Biz kitabı-
mızın içeriğine uygun olarak başka bir noktaya odaklanaca-
ğız. Doğru tahmin... Elbette iyiliğe...

Adı Gibi Bilge Lider

Bilge Kağan (716-734); II. Göktürk Devleti'ne en parlak dönemini yaşatmıştır. 19 yıl boyunca kağanlık yapan Bilge Kağan, ülkesini ve milletini çok sevmiş onların iyiliği için çalışmıştır. Bilge Kağan Kitabesi'nde yer alan şu ifadeler bunun kanıtıdır:

"Ben hiç de zengin ve bolluk içinde bir halka kağan olmadım. Karnı aç, sırtı çıplak, yoksul (ve) perişan bir halka kağan oldum.... ..Açları doyurdum, çıplakları giydirdim. Yoksul milleti zengin kıldım. Az milleti çoğalttım. Artık kötülük yok."

Bilge Kağan, ülkesinde iyiliği bir "devlet politikası" hâline getirmiş ve iyilikleriyle tahtını Türk milletinin tam kalbine kurmuştur. Onların iyiliği için büyük çaba sarf etmiştir. Böylece, günümüzden yüzlerce yıl önce iyilik taş a kazınmıştır.

EŞİ BENZERİ GÖRÜLMEMİŞ İYİLİK: ENSAR VE MUHACİR KARDEŞLİĞİ

Sevgili Peygamberimiz, 610 yılında Peygamberlikle görevlendirildi. İslamiyet'i önce yakın çevresinden başlayarak gizlice yaydı, ardından açıktan çağrı yapmaya başladı. Mekkeli müşrikler sevgili Peygamberimizi engellemek için ellerinden geleni yaptı. Müslümanlar büyük bir zulme uğrayınca hicret (göç) kararı aldı.

Medine'ye Hicret

622 yılında Müslümanlar, her şeylerini geride bırakarak Medine'ye hicret etti. Üzerlerindeki elbiselerinden başka bir şeyleri yoktu. Yerlerinden, yurtlarından edilmiş, sevdiklerini arkada bırakmış, biriktirdikleri her şeyi kaybetmişlerdi. İşte tam da bu noktada Sevgili Peygamberimiz, muhteşem bir kardeşlik uygulaması başlattı. Ensar ve muhacir kardeşliği...

GENEL KÜLTÜRÜ ARTIRAN KUTUCUK

Ensar: Yardım edenler, el uzatanlar anlamındadır. Mekke'den Medine'ye göç eden Müslümanlara kucak açıp onları misafir eden, sahip oldukları her şeyi onlarla paylaşan Medineli Müslümanlara verilen isimdir.

Muhacir: Göç edenler anlamındadır. Mekkelilerin her türlü basısından kurtulmak amacıyla Mekke'den Medine'ye hicret eden Müslümanlardır.

Ensar ve Muhacir

Sevgili Peygamberimiz, hicretten beş ay sonra kardeşlik uygulamasını başlattı. Bu rastgele yapılmış bir kardeşlik değildi. Sevgili Peygamberimiz'in inceliğini, zarafetini, ince düşüncesini yansıtan harika bir kardeşlik planlamasıydı. Sevgili Peygamberimiz kardeşleri belirlerken kişilik özelliklerine özellikle dikkat etmişti.

Kardeşlik

Kardeşlik uygulaması etkisini hemen gösterdi. Ensar, muhaciri canıgönülden kucakladı. Onları bağırırlarına bastı. Evini açtı. Kalacak yer, yatacak yatak verdi. Yemeğini paylaştı. Böylece hüznü kalpler “kardeşlik sevgisi”yle ısındı. Sevgiye, paylaşmaya, dayanışmaya dayalı ensar-mu-

hacir kardeşliği imrenilecek bir durumdur. Ensar, misafirperverliğin, cömertliğin ve kardeşliğin en güzel örneklerini sergiledi. Muhacirler ise saygı duydu; vefasını ve minnetini gösterdi. Muhacirlerin çoğu ensar kardeşleriyle birlikte hurma bahçelerinde çalıştı. Kazanılan para bölüşüldü. Üzüntüde ve sevinçte kalpler birlikte attı. Bu kardeşlikle Medine bir “sevgi ve iyilik şehri”ne dönüştü. Bugüne kadar bu eşi benzeri görülmemiş kardeşlik hep anlatıldı. Dünya durdukça da bu iyilik hep anlatılacak.

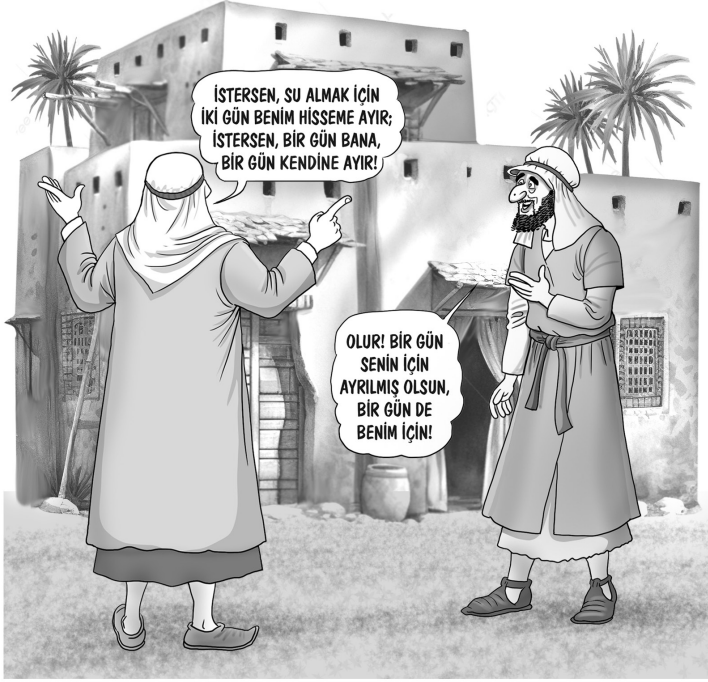
HZ. OSMAN VE RUME KUYUSU

Müslümanların Medine'ye hicretinden sonra en önemli ihtiyaçlarından biri de suydur. Temiz ve içilebilir su kaynakları sınırlıydı. Medine'nin coğrafi şartları buna olanak vermiyordu. Rume Kuyusu önemli bir su kaynağıydı. Kuyunun bulunduğu yer Medine'nin güneybatısında sel sularının biriktiği bir alandaydı. Derinliği yaklaşık 11 metre olan kuyunun etrafı taşlarla çevriliydi. Suyu oldukça kaliteli ve lezzetli. İçenler çok beğenirdi. Kuyu ismini, suyunu satan "Rume" isimli bir Yahudi'den alıyordu.

"Suyu Ücretsiz Dağıt"

Sevgili Peygamberimiz, Yahudi'ye suyu ücretsiz dağıtmasını söyledi. Teklif kabul görmedi. Sevgili Peygamberimiz, bu gelişme üzerine Müslümanlara çağrıda bulundu. "Kuyuyu satın alıp Müslümanların istifadesine sunacak şahsa bu hizmetine karşılık olarak cennetin verileceğini, bütün günahlarının bağışlanacağını, kendisine cennette bu kuyudan daha güzel bir su kaynağının verileceğini"¹ bildirdi.

1 Buhârî, "Müsâkât", 1, 74; Tirmizî, "Menâkıb", 57; İbn Sa'd, I, 392

Hız. Osman Harekete Geçiyor

Hız. Osman Mekke'nin en zengin tüccarlarından biriydi. Kazandığının tamamına yakınına hayra harcardı. Sevgili Peygamberimizin çağrısı üzerine harekete geçti. Sahibine giderek kuyuyu satmasını istedi. Rume, buna yanaşmayınca yarı yarıya ortaklık teklif etti. Bu teklifi kabul gördü. Buna göre kuyuyu bir gün Hız. Osman, bir gün Rume işle-

tecekti. Hz. Osman sıra kendisinde olduğu gün suyu ücretsiz dağıtıyordu. Rume ise sıra kendisinde olduğunda suyu parayla satıyordu. Müslümanlar sıra kendilerine geldiğinde iki günlük su alıyor ve ertesi gün su ihtiyaçları olmuyordu. Zarar eden Rume, kuyunun geri kalan yarısını da Hz. Osman’a sattı. Böylece kuyudan herkes ücretsiz yararlanmaya başladı. Hz. Osman’ın bu uygulaması İslam tarihindeki ilk vakıf örneklerinden biridir. **Böylece Hz. Osman “iyiler listesi”ndeki yerini ölümsüzleştirmiştir.**